



МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ „МЕДИЦИНА“

ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

Лекция № 13


Поддържаща здравето жизнена среда.
Проекти, насочени към реализиране на
поддържаща здравето жизнена среда –
Градове за здраве, Училища за здраве,
Болници за здраве.

Доц. д-р Мариела Камбурова, дм



ПРОЕКТИ НА СЗО ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНА ЖИЗНЕНА СРЕДА

- Насочени са към непосредствената жизнена среда, в която хората живеят, работят, растат, подобряват здравето си
- Основани са на идеята за широки обществени движения за създаване на физическа и социална среда, предоставяща възможности на хората да водят здравословен начин на живот
- Започват в средата на 80-те години, по инициатива на СЗО и Европейското регионално бюро



ПРОЕКТИ НА СЗО ЗА ЗДРАВООСЛОВНА ЖИЗНЕНА СРЕДА: **ГРАДОВЕ ЗА ЗДРАВЕ**

Начало: 1986 г.

35 големи градове в Европа

I фаза – 1987-1992 г.

400 градове по света, 3 международни мрежи, 23
национални мрежи, 12 специални проекта

II фаза – 1993-1998 г. – разширяване на проекта,
внимание към СЦИЕ, укрепване на Евронет

III фаза – 1999-2004 г. – включване на нови големи и
малки градове – над 4000, внимание към
мегаполисите

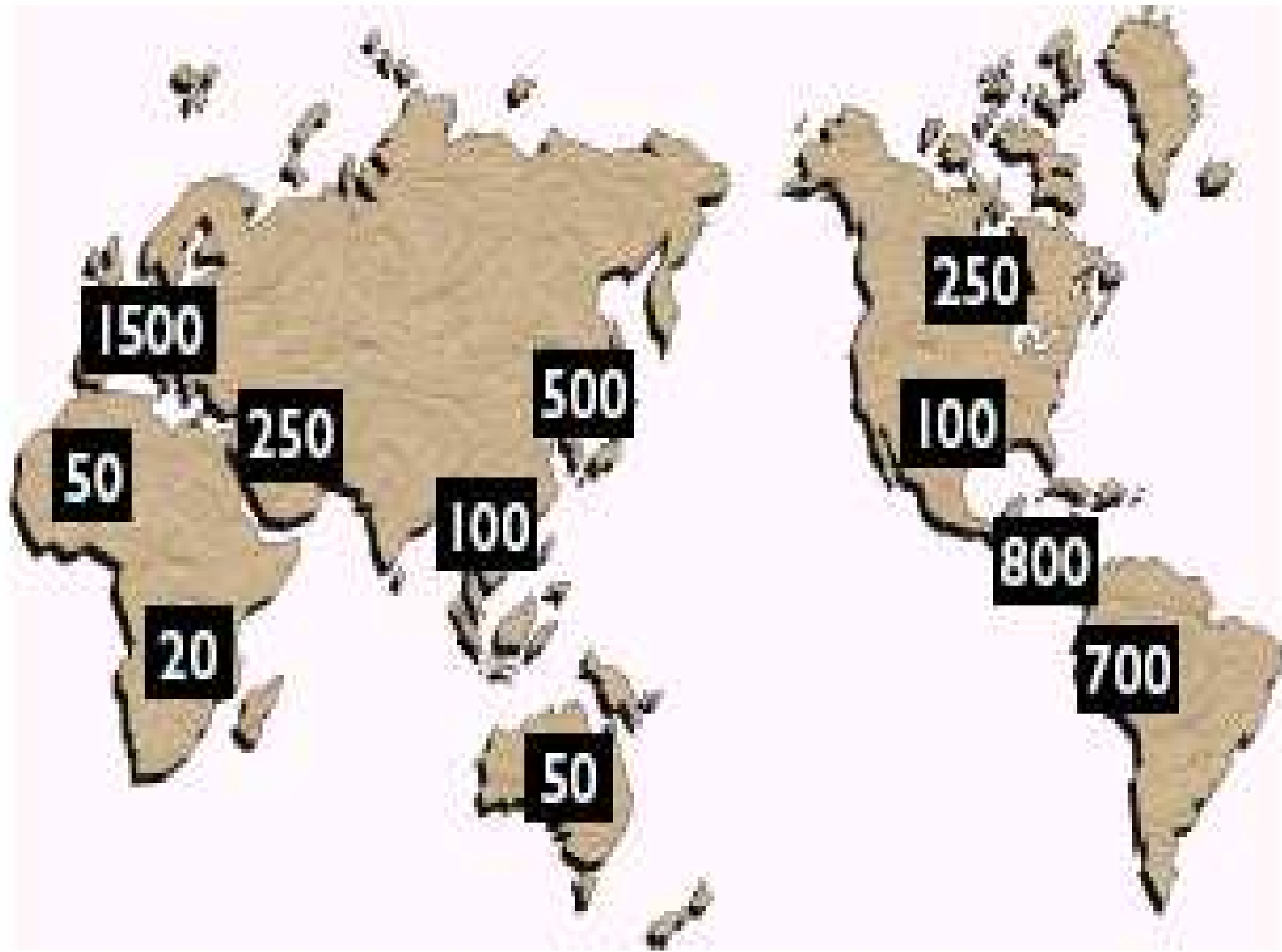



Table 1 The World's biggest cities, 1999 and 2015 estimates in millions. City sizes on basis of urban agglomeration, not administrative boundaries (APEC, 2000)

City; country	Population 1999	% Increase expected	City; country	Predicted population 2015
Tokyo, Japan	26.3	2.6	Tokyo, Japan	26.4
Mexico City, Mexico	17.9	15.8	Mumbai, India	26.1
Mumbai, India	17.5	72.7	Lagos, Nigeria	23.2
Sao Paulo, Brazil	17.5	23.4	Dhaka, Bangla Desh	21.2
New York, USA	16.5	6.7	Sao olo, Brazil	20.4
Los Angeles, USA	13	13.5	Mexico City, Mexico	19.2
Shanghai, China	12.9	11.2	Karachi, Pakistan	19.2
Lagos, Nigeria	12.8	125.3	New York, USA	17.4
Calcutta, India	12.7	12.7	Jakarta, Indonesia	17.3
Buenos Aires, Argentina	12.4	18.6	Calcutta, India	17.3
Dhaka, Bangla Desh	11.7	124.3	Delhi, India	16.8
Karachi, Pakistan	11.4	97.4	Metro Manila, Philippines	14.8
Delhi, India	11.3	69	Shanghai, China	14.6
Osaka, Japan	11	- 0.3	Los Angeles, USA	14.1
Beijing, China	10.8	35.2	Buenos Aires, Argentina	14.1
Jakarta, Indonesia	10.6	88.4	Cairo, Egypt	13.8
Metro Manila, Philippines	10.6	59.4	Istanbul, Turkey	12.5
Rio de Janeiro, Brazil	10.5	16.9	Beijing, China	12.3
Cairo, Egypt	10.3	44.3	Rio de Janeiro, Brazil	11.9
Seoul, South Korea	9.9	3.2	Osaka, Japan	11

ПРОЕКТИ НА СЗО ЗА ЗДРАВООСЛОВНА ЖИЗНЕНА СРЕДА: **ГРАДОВЕ ЗА ЗДРАВЕ**

Градовете за здраве имат жизнена среда, която:

1. Е екологично чиста, безопасна и здравословна
2. Има устойчива екосистема, с възможности за дълготрайна стабилност
3. Силна, подпомагаща се и неексплоатираща общност
4. Имат продуктивна и обновяваща икономика
5. Посреща основните потребности на хората



ПРОЕКТИ НА СЗО ЗА ЗДРАВООСЛОВНА ЖИЗНЕНА СРЕДА: **ГРАДОВЕ ЗА ЗДРАВЕ**

Градовете за здраве имат жизнена среда, която:

6. Създава свободен достъп до информация и ресурси
7. Създава връзка между личността и историята, културата и природата на града
8. Предлага добро и достъпно за всички здравеопазване
9. Има високо ниво на обществено здраве
10. Се характеризира с високо ниво на гражданско участие и контрол върху вземането на решения за живота на общността



ПРОЕКТИ НА СЗО ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНА ЖИЗНЕНА СРЕДА: УЧИЛИЩА ЗА ЗДРАВЕ

Начало: 1986-1990 г.

Мрежа от 11 училища в Западна Европа

1992 г. – включват се страни от централна и
източна Европа

1993 г. – включва се България

1995 г. - глобална инициатива на СЗО



ПРОЕКТИ НА СЗО ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНА ЖИЗНЕНА СРЕДА: УЧИЛИЩА ЗА ЗДРАВЕ

Всяко училище за здраве се стреми към:

- Осигуряване на благоприятна среда за учене и работа
- Насърчаване на отговорност за здравето у децата, семействата и общността
- Насърчаване на здравословен начин на живот и предоставяне на възможности за ЗНЖ
- Изграждане на здрава и безопасна училищна среда



ПРОЕКТИ НА СЗО ЗА ЗДРАВООСЛОВНА ЖИЗНЕНА СРЕДА: УЧИЛИЩА ЗА ЗДРАВЕ

Всяко училище за здраве се стреми към:

- Подобряване на взаимоотношенията деца-учители, деца-родители и между децата
- Разширяване ролята на училищната здравна служба в промоцията на здравето
- Осъществяване на здравно-възпитателни и здравно-промотивни програми
- Формиране и утвърждаване на лични здравни умения



ПРОЕКТИ НА СЗО ЗА ЗДРАВООСЛОВНА ЖИЗНЕНА СРЕДА: **БОЛНИЦИ ЗА ЗДРАВЕ**

Начало: 1988 г.

1996 г. - Люблянска харта за реформи в
здравеопазването

1997 г. – Виенски семинар на болниците по
промоция на здравето

Подобряване на болничната жизнена среда и
разширяване на традиционната роля на
болницата с участието ѝ в промоция на
здравето



ПРОЕКТИ НА СЗО ЗА ЗДРАВΟΣЛОВНА ЖИЗНЕНА СРЕДА: БОЛНИЦИ ЗА ЗДРАВЕ

Всяка болница за здраве :

- Приема идеите и ценностите на промоцията на здравето и работи в съгласие с тях
- Уважава правата и достойнството на своите потребители и се съобразява със съществуващите различия
- Фокусира дейността си върху здравето и прилага холистичен подход
- Оказва висококачествена медицинска помощ и здравни грижи



ПРОЕКТИ НА СЗО ЗА ЗДРАВООСЛОВНА ЖИЗНЕНА СРЕДА: БОЛНИЦИ ЗА ЗДРАВЕ

Всяка болница за здраве :

- Изгражда благоприятна среда за работа и живот
- Осигурява здравословно хранене на болните и персонала
- Подобрява междупрофесионалното общуване и общуването пациенти-здравни професионалисти
- Създава условия за общуване и подкрепа на болните от техните близки
- Активно участва в промоцията на здравето на пациентите и семействата им
- Поддържа връзки с всички нива на здравната система